

Chrystologia Ruchu Światło-Życie: inspiracje, specyfika, zmienność

STRESZCZENIE

Celem niniejszej dysertacji „Chrystologia Ruchu Światło-Życie: inspiracje, specyfika, zmienność” jest zbadanie sposobów rozumienia prawd chrystologicznych w Ruchu Światło-Życie. Dlatego też, aby to osiągnąć, postawiono pytania badawcze o typ chrystologii wpływający z zasobów Ruchu Światło-Życie, o uwypuklane i powtarzane w nim treści chrystologiczne oraz promowany w formacji obraz/obrazy Chrystusa. Ważne wydaje się także zbadanie korzeni i inspiracji chrystologii Ruchu Światło-Życie oraz zbadanie spójności (lub jej braku) myśli Ruchu o Chrystusie na przestrzeni lat jego istnienia.

Ruch Światło-Życie, założony przez ks. Franciszka Blachnickiego w latach 50. XX w. w Polsce, jest jednym z posoborowych ruchów odnowy Kościoła. Odznaczył się on w Polsce wielkim oddziaływaniem religijnym i społecznym. Przyczynił się do zbudowania pewnego nurtu pobożnościowego i typu myślenia religijnego, a w szerszym kontekście wpłynął także na kształtowanie postaw społecznych. Do dziś Ruch Światło-Życie to jeden z popularniejszych ruchów formacyjnych w Polsce. To ruch posoborowy, próbujący przełożyć teoretyczne treści nauczania *Vaticanum II* na konkretny sposób formacji. Dlatego ważne wydaje się poznanie myśli teologicznej tego Ruchu. Za wyborem Ruchu Światło-Życie przemawia też wyjątkowość jego założyciela: harcerza, byłego więźnia Auschwitz, a następnie księdza, nauczyciela akademickiego, społecznika i twórcy licznych dzieł kościelnych i społecznych.

Wybór chrystologii wydaje się oczywisty. Traktat o Jezusie Chrystusie jest centralnym dziełem chrześcijaństwa i każdy inny kontekst teologiczny musi odnosić się do Jezusa Chrystusa. Stąd istotne staje się uwzględnienie cech prezentowanej chrystologii przy analizie ruchu formacyjnego.

Chrystologia w Ruchu Światło-Życie została wybrana celem zapełnienia pewnej luki badawczej w zakresie prac naukowych dotyczących Ruchu Światło-Życie. Z zakresu dogmatyki publikacje takie ukazują się bądź w bardzo szczegółowych zagadnieniach jak źródła na temat postaci Chrystusa Sługi; lub są bardzo szerokie – jak próba pełnego zbliżenia się do dogmatycznych podstaw powstawania oaz. Z kolei różnorodne analizy treści przekazywanych w ramach Ruchu Światło-Życie najczęściej ograniczają się do analizy dzieł pozostawionych przez założyciela i kończą badania naukowe z chwilą jego śmierci.

Dlatego rozsądne wydaje się w pierwszej kolejności zrównoważenie zakresu i głównego przedmiotu badań. Na podstawie przedstawionych argumentów właściwym wyborem wydaje się określenie obszaru badawczego chrystologii. Z drugiej strony istotna wydaje się próba analizy charakterystyki Ruchu – w tym przypadku także w kontekście chrystologicznym – także po śmierci księdza Blachnickiego. Stąd celem dysertacji jest jak najszersza eksploracja materiałów związanych z Ruchem. Dzięki temu rozszerzeniu możliwe będzie dokładniejsze

zajęcie się problemem w obrębie formacji oazowej. Pozwoli to zatem uwzględnić akcenty stałe i zmienne oraz ich wyjątkowość czy spójność z myślą teologiczną czasów współczesnych.

Praca w znakomitej części zostanie oparta na opublikowanych materiałach formacyjnych Ruchu Światło-Życie. Praca zatem będzie polegać najpierw na uważnej prezentacji obecnych tam treści, istotnych dla obranego tematu. Klucz porządkujący tę prezentację zostanie przedstawiony poniżej: łączy on płaszczyznę chronologiczną (kolejno: pisma Blachnickiego, materiały formacyjne Ruchu) z wewnętrznym, właściwym dla programu Ruchu ułożeniem zamysłu formacyjnego (kolejno: formacja podstawowa, formacja permanentna). Przyjęcie pierwszej z tych płaszczyzn wynika z założenia, że teoretyczne pisma Blachnickiego z okresu jego działalności akademickiej przygotowują rdzeń zamysłu teologicznego Ruchu Światło-Życie. Zaś przyjęcie drugiej z nich idzie za przekonaniem, że prawidłowa analiza procesu formacyjnego pod kątem jego przekazu treści chrystologicznych musi iść tropem procesu formacyjnego. Jest to tym bardziej ważne, że proces ten został przecież mocno ustandaryzowany. Można zatem przyjąć, że ewentualny wpływ treści formacyjnych na tworzenie obrazu Chrystusa w uczestnikach formacji zależy od tego stałego układu. Choć celem pracy nie jest badanie wpływu treści formacyjnych na rzeczywisty obraz Chrystusa w uczestnikach, to zachowanie kolejności prezentacji zgodnej z programem formacyjnym powinno pozwolić na najlepsze odsłonięcie teologicznego zamysłu.

Prezentacje będą na bieżąco prowadziły do krytycznej analizy odkrywanych treści chrystologicznych. Zastosowanie prostej analizy porównawczej, na przykład przez odniesienie do standardowych treści podręcznikowych, mogłoby prowadzić na tym etapie do istotnego zubożenia treści. Stąd w krytycznych analizach dołączonych do prezentacji poszczególnych treści, będzie chodziło o podkreślenie głównych linii myślowych przy równoczesnym zachowaniu specyfiki każdorazowego kontekstu, własnej terminologii, pedagogicznej dynamiki zróżnicowanych form rekolekcyjnych.

Dopiero w ostatnim rozdziale te rozproszone analizy zostaną zebrane w systematyczną całość. W tej części zostanie podjęta próba syntezy charakterystyki wątków chrystologicznych. W tym sensie w miejsce „analizy” wejdzie ścieżka „syntezy”. Będzie to możliwe w oparciu o pewien schemat umożliwiający syntezę. Ponownie, by nie narzucać od razu wzorców chrystologii systematycznej na materiał źródłowy, najpierw postawione zostanie pytanie o silne akcenty chrystologiczne, wyłaniające się z całego „tekstu”. Dopiero potem dołączy się pytanie o odniesienie wypracowywanej chrystologii do charakterystycznych nurtów myśli współczesnej. Taka metoda powinna pozwolić na znalezienie jak najlepszego balansu między „silnymi” pytaniami systematyki teologicznej, które narzucają własne schematy myślowe, a wielowarstwową siecią teologicznych treści programowych Ruchu Światło-Życie.

Słowa kluczowe: chrystologia, Ruch Światło-Życie, oaza, Franciszek Blachnicki, posoborowy ruch odnowy, formacja oazowa